

ZUIDPOOL

&

ARSENAAL/LAZARUS

M

M.A.D. is de afkorting van 'Mutual Assured Destruction' of 'Gegarandeerde Wederzijdse Vernietiging'; het is een principe uit de Koude Oorlog dat het effectieve militaire gebruik van kernwapens moest ontraden.

A

2029.
Beijing, China.
Een nucleair conflict zonder voorgaande lijkt onafwendbaar. De laatste hoop is gevestigd op toponverleg tussen de presidenten van de V.S. en China.
'John' en 'Mi' spreken elkaar onder vier ogen.
De wereld houdt de adem in.

D

Spel **Sofie Declair & Willy Thomas**

Tekst **Jorgen Cassier**

Regie **Peter Seynaeve, Koen Van Kaam & Jorgen Cassier**

Kostuums **Andrea Kränzlin**

Techniek **David Van Hove & Jasper Vanhalle**

Productie **Zuidpool & Arsenal/Lazarus**

Met dank aan **Els Vanhoutte, Het Egmontpaleis & Dries Engels**

ZIJN WE DAN TOCH NIET KERNPROOF?

In de jaren 80 beefde heel Europa voor de Bom. Dertig jaar na het einde van de Koude Oorlog zijn er minder kernwapens op de wereld en ze zijn ook kleiner. Maar zitten er grotere zotten aan de knoppen. "We mogen best wat banger zijn."

Filip Rogiers, dS Weekblad, 20/01/2018

NIEUWE NUCLEAIRE TIJDEN

Ronald Reagan was een acteur, hij hield van drama. Als zijn *chief of staff*, James Baker, iets van hem gedaan wilde krijgen, schoof hij tussen de nota's met feiten en cijfers wat emotie. Deed het altijd: prentjes. Odd Arne Westad beschrijft in zijn boek *De Koude Oorlog, een wereldgeschiedenis* hoe de Amerikaanse president pas volop de weg van de ontwapening insloeg nadat hij in de Oval Office de Hollywood-film *The Day After* (1983) had gezien. Daarin wordt getoond hoe Amerika in puin ligt daags na de inslag van de Bom.

Nog indrukwekkender, want een docudrama, was de BBC-film *Threads* (1984). Het populariseerde het besef dat er niet zoiets bestond als een beperkte nucleaire oorlog. Zoals Doe Maar zong in 'De Bom': '*laat maar vallen / want het komt er toch wel van / het geeft niet of je rent*'. Angst voor de horror vormde mee de brandstof van de grote anti-rakettenbetogingen in de jaren 80.

DOOMSDAY CLOCK

Er hangt vandaag opnieuw, of nog altijd, vuur en razernij boven onze hoofden. Op de laatste dag van 2017 lanceerde António Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, een 'red alert' voor de wereld. Hij citeerde daarbij, naast klimaatverandering, mondiale ongelijkheid, nationalisme en xenofobie, 'de groeiende angst voor kernwapens'. Paus Franciscus zei eerder deze week dat de wereld 'één stap verwijderd is van een nucleaire oorlog'. Hij schoof daarbij journalisten een foto uit 1945 onder de neus waarop een Japanse jongen te zien is die zijn dode broer op de schouders draagt na de bom op Nagasaki. Dat was, pro memorie, een van de uiteindelijk 237.062 doden.

In het eerste gesprek dat de pas verkozen Donald Trump met Barack Obama op 10 november 2016 in het Witte Huis voerde, waarschuwde die laatste dat IS weleens sneller dan gedacht het 'mindere' gevaar zou kunnen blijken. 'De grootste uitdaging waar u voor staat, is Noord-Korea', zei hij.

Een half jaar later, op 4 juli, lanceerde Pyongyang voor het eerst een raket die, anders dan eerdere probeersels, niét meteen na de lancering in de Japanse Zee sukkelde. De Hwasong 14 zoefde 956 kilometer door het zwerk. Dat is bijna tot in Tokyo.

Ook Rachel Bronson, chef van het Amerikaanse *Bulletin of the Atomic Scientists*, vond eind vorig jaar dat de internationale gemeenschap een nucleaire wake-upcall kon gebruiken. Op de cover van het genoemde blad plaatste ze de zogenaamde Domsday Clock. Die klok, zo legt ze uit in *Harpers's Magazine*, was een vondst van enkele wetenschappers van de Universiteit van Chicago die tijdens de Tweede Wereldoorlog betrokken waren bij het Manhattan Project. Ze stonden mee aan de wieg van

de Amerikaanse bommen die op 6 en 9 augustus 1945 respectievelijk op Hiroshima en Nagasaki vielen.

‘Eigenlijk zou er nog eens een goede Hollywoodfilm moeten worden gemaakt. Voor de meeste onder ons blijft het ver van ons bed, terwijl het erg dichtbij is’

Geplaagd door wroeging lanceerden ze de voorloper van Bronsons tijdschrift, het *Bulletin of the Atomic Scientists of Chicago*. Om de aandacht te trekken, plaatsten ze in 1947 de Doomsday Clock op hun cover. Een artistieke interpretatie op basis van wetenschappelijke gegevens. Die klok stond twee jaar na Hiroshima op 7 minuten voor 12. Gedurende de hele Koude Oorlogsperiode bleven de wetenschappers de klok bijstellen. Het dichtst bij middernacht (op 2 minuten) stond ze in 1953, ten tijde van de Koreaanse oorlog. Het verst (op 17 minuten) in 1991, het jaar waarin de Sovjet-Unie viel.

Eind vorig jaar stond de klok weer op 2,5 minuten voor 12. ‘Bedankt om mijn elfjarige dochter de schrik van haar leven te bezorgen!’ was een van de berichten die Bronson in haar mailbox vond. ‘Ik heb zelf een dochter van elf’, schrijft ze. ‘Het was een vreselijke mail om te openen.’

TONIJN IN BLIK

Ondanks al die rode lichten blijft de bevolking er rustig onder, zeker als je het vergelijkt met de angst voor terreur. Dat Trump en Kim Jong-un pochen over wie nu de ‘grootste knop’ heeft, maakt velen zenuwachtig maar vooralsnog komen we niet zoals in de jaren 80 met honderdduizenden op straat. Een gevoel van urgentie ontbreekt. Toch in Europa. In Hawaï sloeg de schrik voor de Bom eerder deze week wél toe: een hels uur lang geloofden de inwoners dat er een kernraket op weg was naar Honolulu.

Zaterdagochtend om 8u08 plaatselijke tijd ontvingen ze een sms met vier ijzige woorden: ‘*This is not a drill*’. Pas om 8u48 bleek het dat toch te zijn. In *The Daily Beast* beschrijft een ooggetuige hoe hij en zijn gezin die 40 minuten beleefden. De eerste gedachte: ‘Water. We hebben water nodig.’ De tweede: ‘Sluit ramen en deuren. Seems like a joke. What am I doing?’ Hij ‘verschanst’ zich met zijn gezin in de badkamer, vult het bad met water. ‘Ik kijk naar mijn vrouw en zoon. Hij kijkt mij angstig aan. Ik probeer te glimlachen. Als er een bom valt, worden we straks getoast. Het heeft bijna geen zin om nu nog op zoek te gaan naar batterijen, ducttape en tonijn in blik. Dit is het dan.’

‘Het is geen goed gevoel’, schrijft hij als de ochtend toch opklaart, het leven gewoon doorgaat. ‘Iets moet veranderen. Niet alleen aan het falende waarschuwingssysteem op Hawaï, maar aan de toestand waarbij dit scenario zelfs maar mogelijk is, aan een wereld waarin landen in staat zijn om elkaar en het leven op de planeet te vernietigen, zonder ook maar zoveel als een korte waarschuwing.’

Een gelijkaardig vals alarm twee dagen later in Japan eindigde in zowat alle kranten ergens in een hoekje.

SUPERBOM BLIJFT MOGELIJK

Zijn we terecht nog altijd banger voor wat rest van IS dan voor de Bom? En is het risico op een nucleair conflict vandaag minder groot dan op het hoogtepunt van de Koude Oorlog?

‘De kans op escalatie is vandaag een stuk minder dan toen’, beantwoordt Sico van der Meer de tweede vraag. Wie met die geruststelling verder wil, moet hier maar stoppen met lezen. Van der Meer is als nucleair expert verbonden aan het prestigieuze Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael in Den Haag. ‘Op het heetste moment van de Koude Oorlog was de spanning veel groter en het kernarsenaal omvangrijker. Begin jaren 80 waren er naar schatting 64.000 kernwapens op de planeet, voor 99 procent in handen van de Amerikanen en de Sovjets. Vandaag zijn dat er “maar” 15.000. Nog altijd genoeg natuurlijk om de planeet flinke schade toe te brengen.’

‘Ik geef veel lezingen en dan moet ik eerst altijd door de “Wat? Kernwapens? Dat hebben we toch gehad?”-fase heen. Is er minder kans op escalatie dan in de vroege jaren 80? Ja. Maar het risico is wel nog groter dan de meeste mensen nu denken. Wat een nucleaire oorlog betekent, is weggezaakt in het collectieve geheugen. Eigenlijk zou er nog eens een goede Hollywoodfilm moeten worden gemaakt. Een beetje banger zouden we wel mogen zijn. Voor de meeste onder ons blijft het ver van ons bed, terwijl het erg dichtbij is.’

De Koude Oorlog eindigde zonder vuurwerk en dat zijn we met z’n allen natuurlijk gaan vinden. Het verklaart deels waarom ook vandaag nog velen óf niet gealarmeerd zijn, óf denken dat het wel zal koelen zonder blazen. We zijn vergeten ‘dat het niet min of meer dan een mirakel is dat de Koude Oorlog eindigde zonder dat er ook maar één stad in puin is gelegd door een nucleaire ontploffing’, schrijft Eric Schlosser, auteur van het boek *Command and Control: Nuclear Weapons, the Damascus Accident and the Illusion of Safety*.

‘De krachtigste bom die ooit tot ontploffing is gebracht’, zegt Van der Meer, ‘was de Russische Tsar Bomba. In 1961 werd die boven Nova Zembla getest. Een bom van 50 megaton. Beeld je in dat alle conventionele wapentuig van de Tweede Wereldoorlog tegelijkertijd ontploft. Dat, maal tien. Iedereen begreep dat dit zó krankzinnig was dat experimenten met superbommen werden teruggeschoefd.’

Niet dat de schaal van vernietiging daarmee afnam. In vergelijking met het tuig dat in de Koude Oorlog werd ontwikkeld en dat vandaag nog altijd onder de hoger genoemde 15.000 stuks valt, was de bom op Hiroshima een voetzoeker. ‘Dat tuig is er nog’, zegt Van der Meer. ‘En theoretisch blijft het mogelijk om een superbom te maken.’

HET BOS EN DE HAAS

De Apocalyps bleef uit, deels en paradoxaal genoeg omdat de wapens *too big to use* waren. Daardoor zijn we ook vergeten hoe vaak de wereld door het oog van de naald is gekropen. Bekend is het verhaal dat op 26 september 1983 een Armageddon werd afgewend dankzij de koelbloedigheid van een Russische officier. Hij zag op zijn scherm hoe vijf Amerikaanse raketten onderweg waren naar de Sovjet-Unie. Dat het er ‘maar’ vijf waren, vond hij verdacht. Omdat hij vermoedde dat het om een vals alarm ging, terecht, liet hij zijn meerderen, die de vinger aan de knop hielden, in het ongewisse.

Dat ongelukken konden gebeuren, maar als bij wonder toch uitbleven, gaf en geeft ook vandaag nog altijd voedsel aan die bizarre Koude Oorlogskronkel dat je raketten nodig hebt opdat ze niet gebruikt zouden worden. Dat dubbele spoor – *deterrence & détente*: afschrikking om de vrede te bewaren – was ook de inzet van het debat dat op dinsdag 19 maart

1985 om 14 uur in de Belgische Kamer begon en duurde tot de volgende nacht om 4u50.

Er stonden camera's in het halfrond, wat toen nog uitzonderlijk was. De Bom leefde dan ook in de publieke opinie. Vier dagen eerder, op vrijdagavond, waren vanuit Amerika twee vliegtuigen met 16 kernraketten opgestegen richting Florennes. Ze hingen volgens de oppositie al in de lucht toen premier Wilfried Martens nog groen licht moest krijgen van zijn regering, laat staan dat het parlement was ingelicht.

'Ik zeg u in zeer weinig woorden,' zei Louis Tobback (SP), 'wij zullen geen deel uitmaken van een regering die deze raketten laat staan!' Quod non. Hij fulmineerde urenlang tegen de Amerikanen 'die hier hun vuiligheid komen storten'. Terloops, de jonge (46) oppositieleider kreeg die dag, avond en nacht wel tien keer het verwijt dat hij zich voor de camera's gedroeg als "een demagoog". *C'est toujours le même cinéma quand la télévision est présente!*, riep een Kamerlid uit.

Maar er was dan ook een goede reden om heel België mee te laten kijken. Op zondag 17 maart betoogden 200.000 Belgen in Brussel, twee jaar eerder op 23 oktober 1983 waren er dat 400.000. *Knack* - hoofdredacteur Frans Verleyen las er 'de schrei om veiligheid en vrede, de oerangst' in.

'De drempel om kleinere kernwapens in te zetten, is lager. Om er u iets bij te doen voorstellen: héél Brussel van de kaart vegen? Nee. Maar een bom die alleen Molenbeek treft? Waarom niet?'

Wie het verslag van die marathonsessie in het parlement herleest, is het meest onder de indruk van de inmiddels vergeten Jan Verniers (Volksunie). Sec schetst hij, bij wijze van voorbeeld, de impact van een kruisraket, eentje maar van de vele. De GLCM Tomahawk 109B, voorzien van een kernlading van 200 kiloton. Vijftien keer Hiroshima.

Hij somt op: 'Doding levende wezens in een straal van 9 km², brandwonden op de naakte huid: 265 km², uitgestelde doding door radioactiviteit voor beschermde wezens: 5 km², voor niet-beschermde wezens: 100 km².' Hij besluit: 'Ik ben geen Vaka-aanhanger (*Vaka of de vredesbeweging, red.*) maar zelfs als trouwe NAVO-verdediger moet ik stellen dat hier oorlogsmisdadigers aan het werk zijn die ik zelfs als militair niet meer kan aanvaarden'.

De strategie van *deterrence & détente* wordt die nacht in de Kamer onder meer vertolkt door meerderheidspartij PVV bij monde van Ward Beysen: 'Het plaatsen van de 16 raketten moet worden gezien als bijdrage tot het bestendigen van de vrede en tot het bereiken van wederzijdse ontwapeningsakkoorden'. Verniers noemt het 'hoogstens een argument voor analfabeten of bosstrategen die menen dat ze het best de haas in het bos kunnen pakken door het bos om te hakken'.

TOO MANY DEEJAYS

In het debat vliegen de verwijten ook heen en weer over wie naar de pijpen van Washington danst en wie, naïef, de kaart van Moskou trekt. Dat herinnert ons aan een cruciaal verschil met de toestand vandaag: de Koude Oorlog verliep volgens een strak ideologisch kader. De rakettenbetogingen werden mede een succes dankzij de steun van het katholieke middenveld.

Binnen het referentiekader van de Koude Oorlog – kapitalisme versus communisme, Westen versus Oosten – konden 'populaire' angst én verzet, van de vredesbeweging tot politieke demarches om tot ontwapening te ko-

men, vorm krijgen. Zo'n kader is er vandaag niet en dat hindert alle sensibilisering en mobilisatie. De multipolaire wereld vandaag biedt niet langer de van de bipolaire orde van de Koude Oorlog. De kaart van de militaire en politieke macht is vandaag, *excusez le mot*, disruptief. En aan de knoppen zitten *too many deejays*, waaronder menige zot en avonturier. Dat maakt het nucleaire tuig dat er nog is, 'slechts' 15.000 bommen, potentieel gevaarlijker dan voor 1989.

Op het einde van de Koude Oorlog waren er vijf openlijk 'erkende' kernmachten: de VS, Rusland, China, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. En er was de 'officieuze' zesde macht: Israël. 'Sindsdien kwamen er nieuwe spelers bij', zegt Van der Meer. 'India en Pakistan vanaf 1998. Die zijn minder voorspelbaar dan de hoofdrolspelers van de Koude Oorlog. India en Pakistan zijn en blijven aartsvijanden. Eén grensconflict en de vonk kan daar snel in de pan slaan.' Tel daarbij: Noord-Korea.

NIEUWE STAARTVINNEN

Dat er minder kernwapens in omloop zijn, geeft een vals gevoel van veiligheid. 'De afgelopen jaren hebben alle kernmachten geïnvesteerd in hun bestaande arsenaal', zegt Van der Meer. 'De Verenigde Staten zeggen dat ze niets nieuws produceren, dat ze enkel moderniseren wat er al is. Maar dat moet je met een korrel zout nemen. Er is bijvoorbeeld voorzien dat de bommen die in België en Nederland liggen, nieuwe staartvinnen zullen krijgen. Dat maakt ze preciezer als wapens. Officieel gaat het om "onderhoudswerken" om de levensduur te verlengen. Maar eigenlijk komt er een snoepje bij.'

Goed, de wapens zijn kleiner, minder krachtig geworden dan het tuig dat in de Koude Oorlog werd getest. Maar ook dat is bij nader inzien een bedrieglijke geruststelling. Waren superbommen *too big to use*, dan wordt dat nu *little enough to use*. Van der Meer: 'De drempel om kleinere kernwapens in te zetten, is lager. In de Koude Oorlog was er een taboe op het gebruik van de bom, dat valt weg. Om er u iets bij te doen voorstellen: héél Brussel van de kaart vegen? Nee, dat had iedereen waanzin gevonden. Maar een bom die alleen Molenbeek treft? Waarom niet?'

Diverse landen met kernwapens hebben de jongste jaren zo goed als ongemerkt hun militaire doctrine bijgesteld. 'Van de bom als laatste en eigenlijk geen optie naar: het kán al in een vroeger stadium van conflict, bij wijze van de-escalierend wapen, hoe wrang en paradoxaal dat ook mag klinken. Pakistan heeft lokale commandanten de bevoegdheid gegeven om desnoods zonder hoger bevel kleine kernwapens in te zetten indien ze dat nodig achten. Ook de Russen hebben hun doctrine gewijzigd.'

'De waarheid is dat je weinig kunt doen zodra er doelbewust of zelfs maar door een misverstand ergens een raket gelanceerd wordt'

Ook het Pentagon maakte het gebruik van kernwapens onlangs weer een stuk waarschijnlijker. Het adviseert president Trump om de inzet ervan mogelijk te maken als reactie op *cyberattacks*. 'Decennialang hielden Amerikaanse presidenten vast aan de lijn dat kernwapens slechts "als eerste" gebruikt konden worden in zeer uitzonderlijke omstandigheden,' schrijft *The New York Times*, 'als respons bijvoorbeeld op het gebruik van biologische wapens tegen de VS. Het nieuwe document breidt dat uit tot pogingen om op grote schaal infrastructuur te vernietigen, in casu de energievoorziening en het communicatienetwerk, beide erg kwetsbaar voor cyberwapens.'

GENERATIE AMNESIE

Om Noordkaap te parafraseren: zou een heel klein beetje paniek dan niet beter kunnen zijn? En is het ontbreken daarvan, toch in onze gewesten, te wijten aan het idee dat Europa geen doelwit is of kan zijn? Dat was in de Koude Oorlog inderdaad anders, zoals Tobback zei op 19 maart 1985 in de Kamer: 'Er komt op de wereld maar één slagveld in aanmerking, het onze!' Er stonden toen 200 Russische SS20's op 'ons' gericht. 'Vergis je niet,' doorprikt Van der Meer alweer een illusie, 'er staat nog altijd tuig op Europa gericht.'

Verklaart de angst voor de terreur van de afgelopen jaren waarom we minder verontrust zijn door het nucleaire risico? Nogmaals, sorry maar he-laas. Van der Meer: 'U vergeet dat die terreurdreiging er ook in de Koude Oorlog was. De Rote Armee Fraktion, de Brigade Rosse, de IRA, de ETA.'

Eigenlijk rest er maar één zinvolle verklaring voor de afwezigheid van urgentiegevoel en dat is de psychologie. 'Onze ouders en grootouders hadden de oorlog meegemaakt. Hiroshima en Nagasaki zaten ook halfweg de jaren 80 nog vers in het geheugen. Wie kan zich vandaag nog iets voorstellen bij de notie van een nucleaire winter?'

Ja, wat áls? Handig, maar niet bevorderlijk voor de gemoedsrust, is de in 2012 door een Amerikaan ontwikkelde app Nuke-map. Daar kun je parameters ingeven om de impact van een explosie te berekenen. Neem Brussel als doelwit en een bom van 20 kiloton (een 'kleintje') en klik op *detonate*. Dat levert naar schatting binnen 24 uur 37.110 doden en 93.720 gewonden op, de latere schade van nucleaire fall-out niet meegerekend.

Zijn wij, is wie waar dan ook op deze planeet, afdoende voorbereid op zulke calamiteiten? In de Koude Oorlog was die waakzaamheid er op z'n minst wel: er was infra-structuur (bunkers), er waren procedures, er waren boodschappen van algemeen nut ('Wat te doen in het geval van een nucleaire oorlog?').

'Mijn generatie is nog opgegroeid met "tips" zoals: zoek dekking onder een trap', zegt Van der Meer. 'Niet dat het een donder had uitgemaakt, maar goed. Je was wel minimaal geïnformeerd. Ook militair en politiek liggen die procedures nog altijd klaar. Maar waren we tijdens de Koude Oorlog écht voorbereid? Nee. Na Hiroshima zei het Rode Kruis ook al dat je niet op hen hoefde te rekenen in het geval van een nucleaire aanval. Ze kónden in Japan niets doen, alleen al maar het gebied binnentrekken waar de bom is gevallen, komt neer op kamikaze. De waarheid is dat je weinig kunt doen zodra er doelbewust of zelfs maar door een misverstand of een vals alarm ergens een raket gelanceerd wordt.'

Voraf dan? Dat is niet alleen theoretisch, maar ook technisch perfect mogelijk. Het is een lichtpuntje, maar ook niet. 'In vergelijking met de opwarming van de aarde is het een koud kunstje om de nucleaire dreiging weg te nemen', schrijft Harvard-professor Elaine Scarry in *Harper's* 'Die bommen ontmantelen is poepsimpel.' Maar zolang we daar geen artificiele intelligentie voor hebben, zullen we het met de mens moeten doen. 'Nous avons peur', zei de Belgische minister van Buitenlandse Zaken Paul-Henri Spaak nu exact 70 jaar geleden in de Algemene Vergadering van de VN. Was het maar waar dat we vandaag iéts banger waren voor de Bom dan voor een fanaticus met een mes.

Dit artikel van Filip Rogiers verscheen in deStandaard Weekblad, 20/01/2018.

ZUIDPOOL voorjaar 2018

• Z U I D P O O L P R O D U C T I E •

'PLATINA'

ZUIDPOOL & TONEELHUIS

19/04 – 02/06 PREMIÈRE

In het werk van Abke Haring spelen verstilling en haar eigen intrigerende teksten een hoofdrol. Haar eersteling 'Kortstond' maakte ze in 2004 samen met Koen van Kaam, Jorgen Cassier en Jan Bijvoet. 14 jaar later werken Haring en van Kaam opnieuw samen. 'PLATINA' wordt een intiem duet. Een poging tot gesprek – voor zover een gesprek ooit mogelijk is.

• M A A K R E S I D E N T I E •

'DE STAET, een treurspel'

JEFF AENDENBOOM & DRIES NOTELTEIRS & ZUIDPOOL

22/03 PREMIÈRE

Ook dit voorjaar ontdek je in ZUIDPOOL masterproeven. Jeff en Dries leerden elkaar kennen op het RITCS. Ze delen een fascinatie voor grote verhalen en mythische figuren. Nu maakt en speelt Jeff zijn masterproef in ZUIDPOOL. Een slim stuk over de nood aan nieuwe systemen en een nieuwe utopie.

• M A A K R E S I D E N T I E •

'DAMN KENDRICK'

JULIEN NEIRYNCK & MAYA MERTENS 29 & 30/03 PREMIÈRE

Remember 'Ejaculatio Praecox' en 'Friedrich'? De twee eerdere ZUIDPOOL-residenties van Julien Neiryck en Maya Mertens waren memorabel! Verwacht een eclectisch en explosief universum waar het spelplezier van de muren spat. In hun nieuwste werk worden opgefokte future bass en doortrapte teksten bruusk afgewisseld met visuals en artefacten uit de popcultuur. Een aanarchistische ode aan al het foute van het Westen.

• M A A K R E S I D E N T I E •

'THE GREATEST SHOW ON EARTH'

LOUIS JANSSENS, TIMO STERCKX

19 & 20/04 PREMIÈRE

Met "Europeana, een zeer korte geschiedenis van de twintigste eeuw" schreef Patrik Ourednik een associatieve impressie van de 20ste eeuw. Het boek inspireerde ZUIDPOOL voor 'OPUS XX' en nu ook Louis en Timo voor een masterproef. Hoe vind je een balans tussen vroeger, nu en de toekomst, tussen durven dromen en je verlamd voelen door het gewicht van de geschiedenis?

Louis zag u in ZUIDPOOL met zijn beeldend en energiek werk bij Compagnie DeSnor. Timo is de opvallende performer en maker van o.a. 'FAUST, een mechanische komedie', een topper van Theater Aan Zee 2017.

FEBRUARI 2018

WO 28/02 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ZUIDPOOL, ANTWERPEN

MAART 2018

DO 01/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 02/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 ZA 03/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 09/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS CC, MORTSEL
 DO 15/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS CC TER VESTEN, BEVEREN
 VR 16/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS CC - HEMELHOEVE, BRASSCHAAT
 WO 21/03 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS C-MINE, GENK
 DO 22/03 'DE STAET, een treurspel' JEFF AENDENBOOM & DRIES NOTELTEIRS & ZUIDPOOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 DO 29/03 'DAMN KENDRICK' JULIEN NEIRYNCK & ZUIDPOOL & DETHEATERMAKER ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 30/03 'DAMN KENDRICK' JULIEN NEIRYNCK & ZUIDPOOL & DETHEATERMAKER ZUIDPOOL, ANTWERPEN

APRIL 2018

DO 19/04 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL BOURLA, ANTWERPEN
 DO 19/04 'THE GREATEST SHOW ON EARTH' LOUIS JANSSENS & TIMO STERCKX & ZUIDPOOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 20/04 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL BOURLA, ANTWERPEN
 VR 20/04 'THE GREATEST SHOW ON EARTH' LOUIS JANSSENS & TIMO STERCKX & ZUIDPOOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 ZA 21/04 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL BOURLA, ANTWERPEN
 ZO 22/04 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL BOURLA, ANTWERPEN
 DO 26/04 'DE LEUGENBERG' / 'VADER EN ZOON' GERARD HERMAN / BASTIAAN VANDENDRIESSCHE & ZUIDPOOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 27/04 'VADER EN ZOON' BASTIAAN VANDENDRIESSCHE & ZUIDPOOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 27/04 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS CC DE KERN, WILRIJK
 ZA 28/04 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL TONEELSCHUUR, HAARLEM (NL)

MEI 2018

DI 01/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL THEATER KIKKER, UTRECHT (NL)
 WO 02/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL THEATER KIKKER, UTRECHT (NL)
 WO 02/05 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ARSENAAL/LAZARUS, MECHELEN
 DO 03/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL HNT - THEATER AAN HET SPIJ, DEN HAAG (NL)
 DO 03/05 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ARSENAAL/LAZARUS, MECHELEN
 VR 04/05 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ARSENAAL/LAZARUS, MECHELEN
 ZA 05/05 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS ARSENAAL/LAZARUS, MECHELEN
 WO 09/05 'TOM' BARRY / KAREL TUYTSCHAEVER ZUIDPOOL, ANTWERPEN
 VR 11/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL R'DAMSE SCHOUWBURG, ROTTERDAM (NL)
 ZA 19/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL CHASSÉ, BREDA (NL)
 WO 23/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL CCHA, HASSELT
 DO 24/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL DE NWE VORST, TILBURG (NL)
 ZA 26/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL CC DE GROTE POST, OOSTENDE
 DI 29/05 'M.A.D.' ZUIDPOOL & ARSENAAL/LAZARUS BOURLA, ANTWERPEN
 DO 31/05 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL FRASCATI, AMSTERDAM (NL)

JUNI 2018

VR 01/06 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL FRASCATI, AMSTERDAM (NL)
 ZA 02/06 'PLATINA' ABKE HARING / TONEELHUIS & ZUIDPOOL FRASCATI, AMSTERDAM (NL)